

FARMINEWS – PORADNA

ZVÝŠENÁ KONCENTRACE
CHOLESTEROLU

Prosím o informaci – během přibližně jednoho roku docházelo ke zvyšování koncentrace LDL-cholesterolu a triglyceridů, celkový cholesterol dosáhl 7,62 mmol/l. Omezení tuků a cukrů po dobu půl roku bylo bez kladného výsledku. Asi dvouměsíční léčba Zocorem 20 mg byla ukončena pro bolesti v lýtku, nijak netestováno, občasná tlaková bolest nastává i při 14denním vysazení Zocoru. Zocor nahrazen Lipanthylem 267M – zatím jsem ho nezačala užívat, protože ve vedlejších účincích je uvedeno totéž co u Zocoru, tj. možné svalové bolesti, křeče apod. Nejsem diabetička, užívám Prenessu 4 mg na hypertenzi, nemám nadváhu (164/59). Existuje lék na snížení cholesterolu s prokazatelně příznivým účinkem bez vedlejších závažných poruch? Když dojde ke snížení hladiny, je pak nutné stále užívat léky? Jak dlouho?

Bolesti svalů u léčby statiny (Zocor, Simgal, Lescol a další) se vyskytují poměrně často a jsou společné pro celou skupinu těchto léčiv. Lipanthyl je určen spíše při zvýšení celkových tuků v krvi, méně na cholesterol.

Z alternativních přístupů se jako nejpriznivější jeví podávání nenasycených mastných kyselin, u kterých bylo v nedávno zveřejněné studii **GISSI-HF** prokázáno dokonce vyšší snížení cholesterolu než při užívání statiny.

Při dosažení cílové koncentrace cholesterolu užíváním léků je potřebné tyto léky užívat dál, je však možné snížení dávkování při pravidelném sledování koncentrace cholesterolu v krvi. Dávkování se pak upravuje podle změn – pokud se koncentrace zvýší, zvýší se následně i dávkování.

KOPŘIVKA

Manželka již několik let užívá léky na srdeční ischemii, vysoký tlak, zvýšený cholesterol, a všechny léky mají jako vedlejší účinky kopřivku. Ta se začala objevovat asi před rokem v menší míře, ale dnes má manželka denně na několika místech na zádech a pažích svědivou vyrážku. Dermatoložka předepsala Xyzal, ten je bez účinku. Můžete poradit účinný postup?

PharmDr. Jana Švejdová,
Lékárna Aesculap, Brno

Vzhledem k užívání léků, které mohou vyrážku způsobovat, a bez možnosti posoudit postižená místa vizuálně, vám mohu pouze doporučit dohled kožního lékaře. Příčinou svědění nemusí být pouze užívání léků. Pokud není příčinou např. kvasinková infekce nebo mykotické onemocnění, stačí suchá místa promazávat např. Excipial lipolotio, nebo použít některý přípravek z řady Atoderm firmy Bioderma (samozřejmě bez obsahu parfému a konzervačních látek). Při úporném svědění lze použít krátkodobě Hydrocortison ung.

ALLI

Zajímalo by mě, zda lék Alli účinkuje stejně jako lék Lindaxa či Meridie. Má také takovou úspěšnost v úbytku hmotnosti?

Děkuji za odpověď

Vámi zmiňované léky Alli a Lindaxa/Meridie obsahují různé účinné látky, a mají proto odlišný mechanismus působení.

Alli obsahuje účinnou látku *orlistat* (jedná se o stejnou účinnou látku jako v léku

Xenical, vázaném na lékařský předpis). Tato látka se po požití nevstřebává, pouze ve střevě blokuje činnost specifického enzymu *lipázy*, který ve střevě rozkládá tuky, a umožňuje tak jejich vstřebávání. Jeho blokadou se snižuje vstřebávání tuků z potravy ve střevě.

Protože se orlistat prakticky nevstřebává do těla, má velmi málo nežádoucích účinků (pouze možný průjem při konzumaci stravy s vyšším obsahem tuků) a kontraindikací, a proto byl uvolněn do volného prodeje.

Léky Lindaxa a Meridia obsahují účinnou látku *sibutramin*. Sibutramin je centrálně působící anorektikum, to znamená, že ovlivňuje hladiny neuromediátorů v mozku, a snižuje tak chuť k jídlu. Jeho užití má mnohem více kontraindikací. K nežádoucím účinkům patří zejména ovlivnění činnosti srdce (tachykardie, arytmie), centrální nervové činnosti (nespavost, úzkost, změny chuti) a trávicího ústrojí (zácpa). Jejich výdej byl vázán na lékařský recept.

Srovnání těchto dvou účinných látek uveřejnil koncem roku 2007 renomovaný lékařský časopis *British Medical Journal*. Autoři této analýzy klinických studií účinnosti farmakoterapie obezity hodnotili celkem 30 kvalitních studií trvajících nejméně 1 rok, publikovaných v letech 2002 až 2006. Analýza ukázala, že v porovnání s placebem pomáhají tato léčiva snižovat tělesnou hmotnost (při srovnatelném redukčním režimu) v této míře:

- Orlistat (v ČR volně prodejný přípravek Alli, preskripční přípravek Xenical) snižoval tělesnou hmotnost průměrně o 2,9 kg.
 - Sibutramin (v ČR preskripční přípravky Meridia a Lindaxa) snižoval hmotnost v průměru o 4,2 kg.
- Dále analýza přinesla tato zjištění:
- Orlistat snižoval výskyt diabetes mellitus a přispíval k normalizaci koncentrace celkového a LDL-cholesterolu, krevního tlaku a kontrole glykemie u pacientů s diabetem. Negativní stránkou je, že zvyšoval pravděpodobnost vzniku gastrointestinálních nežádoucích účinků (průjem) a mírně snižoval koncentraci HDL-cholesterolu.
 - Sibutramin zvyšoval koncentraci HDL-cholesterolu a triglyceridů, negativní stránkou bylo, že zvyšoval i riziko vzestupu hodnot krevního tlaku a riziko vzniku tachykardie.

PŘÍZNAKY VIRÓZY A KOMBINACE LÉKŮ

S příchodem podzimu cítím vždy velmi studené ruce a nohy, následně cítím silné příznaky jako při chřipce – bolí mne svaly, klouby, ale teplotu mám stále do 36,5 °C – a trvá to přibližně do poloviny zimy. Co mám dělat?

Věk 60 let, váha 87 kg, výška 190 cm, sportovec, užívám léky na vysoký tlak a cholesterol (Tenaxum, Loradur mitte, Betaloc ZOK, Orcal, Prestarium, Crestor a dále Milurit a Euthyrox-mám odoperovánu 1/2 štítné žlázy).

Vzhledem k vašemu zdravotnímu stavu a tělesným parametrům – věk 60 let, váha 87 kg, výška 190 cm, sportovec – užíváte podle našeho názoru neúměrně mnoho léků, často s účinkem vzájemně se překrývající. Jaký máte při této kombinaci krevní tlak? Pokud byste nám upřesnil dávkování, mohli bychom se vám blíže podívat na lékové interakce. Je možné, že vaše obtíže pramení právě z množství užívaných léků, i když se objevují jenom sezonně. Vaše tělo může v různých ročních obdobích reagovat na podávané léky jinak.

Další možností jsou sezonní výkyvy v činnosti štítné žlázy. Bylo by proto vhodné, aby nastavenou léčbu zkontroloval endokrinolog.

Vzhledem k počtu užívaných léků vám můžeme doporučit beta-glukany, které nejméně ovlivňují ostatní užívané léky. Z praktické zkušenosti můžeme doporučit např. přípravek Imunoglukan.

VYSOKÁ GLYKEMIE-HUBNUTÍ

Je mi 58 let, výška 164 cm, váha 95 kg. Mám diabetes 2. typu už 6 let, poslední rok mam hodně vysokou glykemii, pohybuji se kolem 15 mmol/l. Užívám Glucophage 1000 3x denně, Maninil 2 ráno 1 večer, Concor 1/2 rano, Lozap 1 ráno. Poradíte mi, co s tím? Na pravidelné kontroly samozřejmě chodím.

Trvalá glykemie kolem hodnoty 15 je opravdu alarmující. Nevíme, jak probíhají vaše kontroly u diabetologa, když při těchto hodnotách nedošlo zatím k úpravě léčby. Bude potřeba přidat nové léky, možná i inzulín, toto je stav vyžadující lékařskou konzultaci. Je to na uvážení vašeho diabetologa – pokud dodržíte všechny pokyny diabetologa (pravidelné užívání léků a hlavně dietu), stav

glykemie 15 svědčí o nedostatečném nastavení vaší léčby. Požádejte svého diabetologa o konzultaci, popř. se poraďte v některém z center diabetologické péče.

Určitě doporučíme snížit hmotnost a dodržovat dietní opatření.

RAKOVINA TLUSTÉHO STŘEVA

Chtěla bych se zeptat, zda je možné onemocnět ve 20 letech rakovinou tlustého střeva nebo konečníku. Už asi rok krvácím hodně při stolici a cítím se také dost unavená a při spánku se hodně potím. Tlak mám kolísavý. Žádné vyšetření jsem zatím nepodstoupila. Nevím, jestli to může být následek toho, že jsem bývala dost hubená a snažila jsem se přibrat, ale to během 4 let asi o 17 kg. Jinak jsem zcela zdravá. Z léků beru jen anti-koncepci. Měřím 175 cm a vážím 57 kg.

Bohužel rakovina střev se nevyhýbá žádné věkové skupině, i když její výskyt s věkem stoupá a větší počet případů je zaznamenáván u mužů. Vámi popisované příznaky nejsou specifické jen pro zhoubné nádorové onemocnění. Může se jednat o mnohá jiná onemocnění – od méně závažných, jako jsou hemoroidy, přes střevní polypy a další. ROZHODNĚ vám doporučujeme, abyste co nejrychleji navštívila svého lékaře, který vás pravděpodobně odešle na odborné gastroenterologické vyšetření.

OSTEOARTRÓZA

Je mi 29 let a mám osteoartrózu kolenních kloubů. Lékař mi řekl, že mé klouby jsou v hrozném stavu přiměřeně k věku 40 let. Mám to dědičné, moje maminka prodělala výměnu kolenního kloubu a trpí také s loketními klouby a kotníky. Já mám jak problémy pohybové, kolikrát nemůžu vyjít schody, tak i bolestivé (vystřelující bolest). Tyto problémy mívám zejména, když přichází zima. Můj doktor mi řekl, že proti tomu nemůžu dělat nic, jen podstoupit operaci v budoucnu, nadzvednutí kloubu, protože mam nohu do O, a tak mám více zničené chrupavky z jedné strany. Poradil mi jen Mobilin. Momentálně jsem dlouhodobě v zahraničí.

Váš lékař zná váš stav nejlíp – má jistě rentgenové snímky vašich kloubů, a může tak posoudit stav chrupavek. Mít v 29 klouby zdravého 40letého člověka není tak hrozné.

Na druhé straně u vás zřejmě existuje určitá dědičná zátěž s tendencí rychlejšího opotřebení.

Je proto vhodné věnovat se preventivně stavu chrupavek a používat přípravky ze skupiny tzv. symptomaticky pomalu působících léků při osteoartróze (SYSADOA – symptomatic slow acting drugs of osteoarthritis), jako je např. glukosaminsulfát a chondroitinsulfát. Z dalších účinných látek to jsou kolagenní hydrolyzáty, kyselina hyaluronová a další. Všechno jsou to látky, které tvoří stavební hmotu chrupavky, a při jejich pravidelném používání dochází i k regeneraci už poškozené chrupavky.

V této skupině se nachází několik registrovaných léků s ověřeným účinkem, jako např. Condrosulf nebo Proenzi či GS Condro, které patří do skupiny doplňků stravy. Z hlediska složení lze Mobilin hodnotit jako velmi kvalitní – obsahuje velmi širokou kombinaci příznivě působících látek, doplněnou řadou pomocných účinných látek, a má poměrně dlouhou historii používání. Z tohoto hlediska lze Mobilin doporučit, např. ve formě prášku na přípravu nápoje.

DEPRESE, STRACH

Občas mívám stavy úzkosti, strachu, neklidu, někdy se dají ovládnout lépe, jindy ne. Většinou přijdu, když jsem v klidu a nemám žádnou činnost. Mám myslím běžné každodenní starosti kolem rodiny, děti, domácnost. Nějak se ale neumím uvolnit, mám strach, že se něco stane, často mívám strach ze smrti, nemoci. Dokážu se z toho vyspat, ale pak se to zase časem vrátí. Hledám nějaký přírodní lék, našla jsem jich více, tak nevím, pro který se rozhodnout – Arsenicum Album 9CH, nebo Phosphorus 9CH, nebo Saframyl?

V tomto případě bychom vám doporučili vyzkoušet přípravek Saframyl, jehož účinnost u depresí je na rozdíl od homeopatik potvrzena v několika klinických studiích provedených podle pravidel medicíny založené na důkazech a publikovaných v seriálních vědeckých časopisech.

Doporučená doba podávání je však minimálně 1 měsíc, optimálně 2–3 měsíce.

